

Beslutningsforslag nr. B 194. Fremsat den 20. april 2004 af Villy Søvndal (SF),
Aage Frandsen (SF) og Holger K. Nielsen (SF)

Forslag til folketingsbeslutning om øget offentlighed om efterretningstjenesterne

Folketinget pålægger hermed regeringen at sikre,

- at efterretningsrapporter i lighed med amerikansk og britisk praksis kan offentliggøres, og
- at efterretningsofficerer kan stå til rådighed for høringer, der afholdes af Folketinget.

Dette skal naturligvis foregå under skyldig hensyntagen til beskyttelse af

- personfølsomme oplysninger,
- oplysninger, der kunne udgøre en sikkerhedsrisiko for landet,
- oplysninger, der kunne kompromittere andre lande eller danske relationer til fremmede magter, og
- andre landes efterretningstjenester.

Bemærkninger til forslaget

Danmark har en praksis ved sine efterretningstjenester, der på en række afgørende områder adskiller sig fra lande, vi normalt sammenligner os med. Den mest fundamentale forskel er den lukkethed, der omfatter især Forsvarets Efterretningstjeneste (FE), hvorimod Politiets Efterretningstjeneste (PET) i de seneste år har praktiseret en stigende grad af åbenhed, jf. f.eks. PET's årsberetning.

I lande, som Danmark ofte allierer sig med, f.eks. Storbritannien, Norge og USA, er offentlighedens adgang til efterretningsrapporter langt større end i Danmark.

I forbindelse med beslutningen om dansk deltagelse i krigen mod Irak har en tidligere efterretningsofficer påpeget, at der opstod et groft misforhold mellem de informationer og meddelelser, den pågældende og hans kolleger leverede til den danske regering, og den udlægning, regeringen gav Folketinget og offentligheden.

Det er imidlertid efter forslagsstillernes vurdering helt afgørende, at f.eks. trusselsvurderinger, der ikke kompromitterer personer, relationen til andre lande eller andre landes efterretningsvæsen, indgår åbent i beslutningsgrundlaget for Folketinget og kommer til kendskab for offentligheden.

Forslagsstillerne ønsker derfor en sikring af større offentlighed om efterretningsvæsenets arbejde. Allede før og under Irakkrigen trådte en række amerikanske og britiske efterretningsfolk frem og kritiserede deres respektive regeringer for at overdrive eller manipulere med efterretningsvæsenernes oplysninger. Disse oplysninger har siden været genstand for betydelig interesse i offentligheden.

Forslagsstillerne finder det af afgørende demokratisk betydning, at efterretningsvæsenets oplysninger under hensyntagen til de ovenfor nævnte undtagelser rent faktisk indgår som grundlag for beslutningerne i regering og Folketing og kan komme til offentlighedens kendskab.

Forslagsstillerne finder det særdeles bekymrende, at en henvisning til »åbne kilder«, som tilfældet har været i forbindelse med Irakkrigen, de facto kommer til at tjene som et værn mod adgang til relevante trusselsvurderinger og efterretningsrapporter i almindelighed.

Relevansen af et velfungerende efterretningsvæsen har næppe været større end tilfældet er i disse år, hvor trusselsbilledet har ændret sig fra kold krig til terror. Til gengæld er eksistensen af et efterretningsvæsen ganske overflødig, hvis efterretnings tjenesternes arbejde og vurderinger ikke indgår i beslutningsgrundlaget for noget så vigtigt som krig.

Forslagsstillerne finder på den baggrund, at en højere grad af åbenhed i realiteten vil styrke efterretningsvæsenet.

Det er også forslagsstillernes opfattelse, at efterretningsofficerer i lighed med andre offentligt ansatte skal have pligt til at sige fra over for ulovligheder. Endelig er det forslagsstillernes opfattelse, at efterretningsofficererne skal have en meddeleret, der svarer til den, som er foreslået i beslutningsforslag nr. B 39 om meddeleret for offentligt ansatte, hvis der forekommer uredelighed eller åbenbart misbrug af efterretningsinformationer. Forslagsstillerne henviser til beslutningsforslag nr. B 39 og debatten herom i Folketinget (Folketingstidende 2003-04, forhandlingerne side 5144 og tillæg A side 2272 og 2277).

Skriftlig fremsættelse

Villy Søvnald (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om øget offentlighed om efterretningstjenesterne.

(Beslutningsforslag nr. B 194).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.